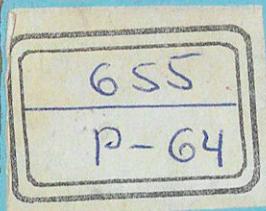

9853

+ 899

655
10-64

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅՈՅ

ՅՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1896 թ.սկ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՔԱԽԲԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱԳԵՐԸ

Отчетъ Тифл. Общ. Изд. Арм. книгъ за 1896 г.

370
2290-56

2002

ԹԻՖԼԻՍ
Տպարան Մ. Դ. Ռոտինանցի || Տիգրաֆія Մ. Դ. Ռոտինանց,
Գолов. пр., д. № 41.

1897

17318

ՑՈՒՑԱՅԻ ԳՈՎԱՔԱՐ

ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Փառ 8881

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 1 Марта 1897 года.

1005

655
թ-64
ԿՄ

ԿԱՆՈՆԸՆԴՐՈՒԹԵԱՆ § 31

Տարեկան Ընդհանուր Ժողովում՝

Ա. Վարչութեան քարտուղարը ներկայացնում է ընդհանուր հաշիւ Ընկերութեան լրացած տարուաց աշխատութեանց, կազքի և դրութեան մասին:

Բ. Ընտրում են պաշտօնատար անձինք:
Գ. Հաստատում է Վարչութեան ծախքերի նախահաշիւը և

Դ. Ընտրում են պատուի անդամներ:

370

2290-ՏԵ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

I. Ընկերութեան կազմութինը. Վարչութեան գործունէութինը. գրքերի վաճառումը. զաւոր ուղարկուած գորքերի ցուցակը. դիւանի գործունէութինը. պաշտօնական հաշուետութին: Ընկերութեան տաննելեց տարուայ գործունէութեան համառօտ հաշիւը: 1896 թուի դրամական հաշիւը:

II. Խառն ժողով:

III. Խմբագրական Մասնաժողովի գործունէութինը. ընդունուած աշխատութինների եւ տպագրութեան համար նշանակուած գրքերի ցուցակը:

IV. Մարտի 17-ի Ընդհանուր ժողովի արձանագրութինը:

V. Ընկերութեան հրատարակութինների եւ վաճառուած ու պահեստուած գտնուող գրքերի ցուցակը: Ընկերութեան անդամների մանրամասն ցուցակը: 1897 թուի նախահաշիւը:

7381

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

1896 թուի մարտի 17-ի Ընդհանուր Ժողովից յետոյ Վարչութիւնը և Խմբագրական Մասնաժողովը գործում էին հետևեալ կազմութեամբ.

Վ Ա Ր 2 Ո Ւ Թ Ի Ւ

Նախագահ	Քայլանթար Ալեքսանդր
Փոխ-Նախագահ	Ալիքեղեան Պետրոս
Վարչութեան	իշխան Թումանեան Մարիամ
անդամներ	Վարդանեան Գրիգոր
Գանձապահ	Տէր-Գրիգորեան Արշակ
Գրապահ	Խանդամիրեան Գրիգոր
Հարսուդար	Գիւլնազարեան Կոստանդին

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎ

Անդամներ	Բարախանեան Առաքել
	Լիսիցեան Ստեփան
	Լունկեվիչ Վալերիան
	Մալխանեան Ստեփան
	Մանուէլեան Լեռն
	Սարուխանեան Առաքել
	Քոչարեան Յակովիք

Մասնօթ. Դեկտեմբերի 27-ին, հաշուեարուաց վերջին նիստին հրաժարական տուեց անդամ իշխ. Մարիամ Թումանեան: Ամառուաց երեք ամիսների ընթացքում Խմբագրական Մասնաժողովը նիստեր չկարողացաւ ունենալ, որովհետեւ Մասնաժողովի անդամների մեծ մասը բացակայ էր քաղաքից: Վարչութիւնը եր պարապունքները շարունակում էր և ամառը:

1896 թուին Ընկերութիւնը ունէր 542 անդամ, որոն-

ցից 28 մշտական և 514 իսկական: բայցի գրանից Ընկերութիւնը ունէր աշխատակից անդամներ: Հաշուեարուաց ընթացքում աւելացել էն 7 մշտական անդամ: Ըստ բնակութեան տեղի Ընկերութեան իսկական անդամները հետևեալ թուերն են ներկայացնում:

	1895 թ.	1896 թ.		1895 թ.	1896 թ.
Թիֆլիս . . .	123	140	Կազզուան . . .	1	—
Ազուլիս . . .	1	7	Կարս . . .	8	6
Ալէքսանդրօլու . . .	2	2	Կոկանդ . . .	2	1
Ախալցիս . . .	7	—	Հաջամեթ . . .	4	1
Ախալքալաք . . .	10	6	Հառիջայ վանք . . .	1	—
Աղստավա . . .	5	9	Հին-Պրիմ . . .	1	—
Աստրախան . . .	2	2	Հին-Նախիջևան . . .	—	2
Արմաւիր . . .	10	15	Ղազախ . . .	2	—
Արմեանսկի-Բազար . . .	6	—	Ղղլար . . .	31	18
Բոգու . . .	59	93	Մարգանսկ . . .	—	1
Բաթում . . .	4	2	Մեղրի . . .	1	3
Բէլգրադ . . .	1	1	Մօգոկ . . .	1	13
Գանձակ . . .	2	3	Մուկա . . .	14	23
Գևհըլու . . .	5	—	Նիժ . . .	—	1
Գեօդաքլու . . .	—	1	Նիժմիյ-Նօվգորոդ . . .	1	—
Գզնութ . . .	2	—	Նոր-Բայազէթ . . .	1	6
Գօրիս . . .	9	7	Նոր-Նախիջևան . . .	—	35
Դերբենդ . . .	9	9	Նուլի . . .	—	1
Եկատերինովար . . .	23	15	Նօվայա-Ալէքսանդր . . .	1	1
Երևան . . .	14	34	Նօվօրօսսիլյակ . . .	4	3
Էնգելի . . .	—	1	Շամախի . . .	4	1
Թարիկ . . .	—	1	Շիմանմուգ . . .	1	—
Թէոդոսիա . . .	2	—	Շուլաւէր . . .	—	1
Փընկ . . .	1	—	Շուշի . . .	24	17
Լագօծսկայա . . .	—	1	Պետականիքորակ . . .	—	11
Խանքենդի . . .	1	—	Պետերբուրգ . . .	2	5

	1895 թ.	1896 թ.		1895 թ.	1896 թ.
Սալմաստ	—	—	1	Բիգա	—
Ամօլենսկ	—	—	1	Ցղնա.	3
Սաւարոպոլ	—	—	1	Փօթի.	—
Վաղարշապատ	2	—	2	Քութայիս.	2
Վարշաւա	2	1	8	Օդեսա	9
Վաղիկավիազ	1	—	420		514

ԷՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

1896 թուի ընթացքում Վարչութիւնը ունեցել է 47 վարչական նիստ: Հաշուետարուայ ընթացքում Վարչութեան անդամներից բացակայել են նիստուրից՝ պ.ա.լ. Ալիքէկեան 10 անդամ, իշխ. Մ. Թումանեան 16 անդամ, Գր. Խանդամիրեան 15 անդամ, Գր. Վարդանեան 1 անդամ, Արշ. Տէր-Գրիգորեան 4 անդամ: Բոլոր նիստերին ներկայ են գտնուել Ա. Քալանթար և Կոստ. Գիւնազարեան:

1896 թուին Վարչութեան գործունէութիւնը կենդրուացած էր:

1. Գրքերի հրատարակութեան և մասնաւորապէս մանկական պատկերայալրդ շքեղ հրատարակութիւնների,

2. Գրամական միջոցները աւելացնելու և

3. Ընկերութեան անդամների թիւը շատացնելու և ընթացիկ վարչական գործերի վերաց:

I. Գրքերի հրատարակութիւնների.—1896 թուին Ընկերութեան հրատարակութեամբ լոյս են տեսել 14 զիրք և ձևոոյի անցեալ տարուայ մնացորդը: Գրքերից մէկը, «Ազգային ջոջերը» երկրորդ տապագրութեամբ՝ հեղինակի պատկերով և հանդուցեալ Գր. Արծրունու կենսագրութեամբ:

- Գրքերի անունները հետևեալներն են.
1. Դետնափորի երեխանները, Վ. Կորոլենկօի
 2. Վլէժ, Գիւի գլ.-Մօպասանի թարգ. Լ. Մ.-Ա.
 3. Ակամայ մարդասպան, Վ. Կորոլենկօի, Ժ. Տովշան.
 4. Մուֆլու, Ուիգայի, թարգ. Յ. Օհաննեան
 5. Աներնոյթ հողագործ, Զ. Դարվինի
 6. Նապաստակ, Սլեվիցկու
 7. Ժերոմի Մարկոն, Եակշիչի, թարգ. Յ. Մեղնիկեան
 8. Ռուիչ և Զուլիէտ, Շեքսպիրի, թարգ. Յ. Խան-Մաս.
 9. Ազգային ջոջեր, Գ. Տապագր. Յ. Պարոնեան
 10. Զրոյցներ, Ն. Բուբակինի, թարգ. Մ. Տ.-Անդրէսասեան
 11. Ընկերասէր Վահան, տիկ. Յակոբշանեանի
 12. Անվախ դերձակը, մանկական հեքեաժ
 13. Մոխրատիտիկ, »
 14. Քնած գեղեցկուհին, »
- Ընդամենը 14 զիրք և «լոտոի» մնացորդը:
- Դեռ ևս անցեալ տարուանից մոտպիր լինելով մի շաբք շքեղ պատկերներով մանկական գրքեր հրատարակել Վարչութիւնը բանակցութիւններ սկսեց Գերմանիայի նոտուգարդ քաղաքի Ֆիրմանի հետ, որի պատրաստած պատկերները լինդունելի են համարուած երրուպական մանկական պատկերացրդ շքեղ գրքերի համար: Վարչութեան բանակցութիւնները յաջող ելք ունեցան և էօվէի ֆիրման Ընկերութեան ուղարկեց պատուիրած պատկերները: Ընկերութիւնը պատուիրել էր 72,000 պատկեր, որից 60,000 բնագիրների համար և 12,000 էլ կազմերեսների համար: Այդ պատկերների համար Ընկերութիւնը վճարեց 2640 մարկ կամ 1214 րուբլի: Հաշուելով մաքս 320 րուբլի՝ այդ պատկերները արժեցան 1534 րուբլի: Ընկերութիւնը հաշուետարուայ վերջին տուեց այդ պատկերներով զարգարուած 3 զիրք՝ 1) Մոխրատիտիկ, 2) Անվախ դերձակը և 3) Քնած գեղեցկուհին, որոնք լոյս տեսան գեկումբերի 31-ին և 1897-ի յունուարի 2-ին: Այդ

գրքովները մոցրած են 1897 թուի հաշուեմատեանների մէջ Տանկական հրատարակութիւնների այս սերիան, որ բարձրացած է 10 դրեխ, լոյս կը տեսնի 1897 թուի ընթացքում։

II. Ընկերութեան դրամական միջոցները բարձրացնելու նպատակով Վարչութիւնը աշխատել է աւելացնել անդամների թիւը, նպաստել գրքերի վաճառմանը և գտնել դրամական աշխատելուներ։

Խնչակս միշտ, այս տարի ևս Ընկերութեան աշխատակից անդամների մեծամասնութիւնը իրանց գործունէութեամբ օժանդակել են Ընկերութեանս՝ դանելով իսկական և մշտական անդամներ և վաճառելով Ընկերութեանս հրատարակութիւնները։

Վարչութիւնը, թէմ սուանձին ուշադրութիւն է դարձրել գրքերի տարածման վրայ գաւառում և բաւարարութիւն է տուել գաւառից եկած պահանջներին, սկզբն այս տարուայ վաճառուած գրքերի համագումարը համեմատաբար բարձր չէ նախկին տարուց։

Սակայն պէսք և այսուղ յիշել, որ Ընկերութեան գրքերի տարածման գործում զգալի խոչնդուներ են հանդիսացել գաւառական գրավաճառներից մի քանիսը, որոնք իրանց անծդգամահութեամբ և երթեմն էլ գանազան պատճառաբանութիւններով կամ քաշքշել են Ընկերութեանս հասանելիք գումարները կամ թէ չեն ուղարկել։ Զը նայած Վարչութեանս կրկնակի դիմումներին, այդ գրավաճառները անտարեր են մնացել և Վարչութիւնս, ինչպէս երեւում է, ապագայում ստիպուած կը լինի ընդհատել մի քանիսի հետ գործեր։

Հաշուետարում աւելացած 7 մշտական անդամներից մէկը, պ. Մ. Կարապետեանը, մշտական անդամութեան համար Ընկերութեանը նուիրել է 200 բուբին։

Այստեղ առաջ ենք բերում աշխատակից անդամների Եւ գրավաճառների մօտ եղած գրքերի հաշիւը առ 1-ն յունուարի 1897 թ։

Տեղի անունը	1896 թ. ընթացքում աշխատակից անդամների թիւ		1896 թ. ընթացքում աշխատակից անդամների թիւ		Առ 1-ն յուն. 1897 թ. աշխատակից անդամների գումարը
	ԲՈՒ.	Կ.	ԲՈՒ.	Կ.	
Ագուլիս	98	82	79	65	19 17
Ազա	46	66	34	68	11 98
Ալեքսանդրոսպոլ	321	10	1	—	320 10
Ախալցխա	48	26	—	—	48 26
Ախալքալաք	235	78	72	88	162 90
Ազստաֆա	21	—	—	—	21 —
Աստարա	28	68	15	—	13 68
Արմաւիր	103	45	67	15	36 30
Արմեանկից-Բազ.	57	04	—	—	57 04
Բագու	1445	03	306	82	1138 21
» Սև Քաղաք	121	10	121	10	— —
Բաթում	165	10	139	50	25 60
Գանձակ	359	05	180	68	178 37
Գորիս	175	85	19	40	156 45
Դերբենդ	128	82	91	27	37 55
Դիլիջան	78	25	—	—	78 25
Եկատերինոգար	110	—	72	45	37 55
Երևան	506	17	126	05	380 12
Եւլալի	18	—	—	—	18 —
Թաւրիկ	332	59	—	—	332 59
Թէոդոսիա	19	55	—	—	19 55
Թիֆլիս	3119	81	937	74	2182 97
Թէլաւ	25	—	—	—	25 —
Թէղուան	215	73	—	—	215 73
Փոխադրելի	7780	84	2265	37	5515 47

Փոխանցումն	րոհե.	Կ.	րոհե.	Կ.	րոհե.	Կ.
	7780	84	2265	37	5515	47
Կ. Պօլիս . . .	374	35	—	—	374	35
Հին-Նախիջևան .	146	70	—	—	146	70
Դաշտավ . . .	17	20	—	—	17	20
Դարասու-Հազար	16	—	16	—	—	—
Դարս . . .	51	18	13	15	38	03
Դպրար . . .	138	65	98	81	39	84
Մելիտոպոլ . . .	15	—	—	—	15	—
Մեղրի . . .	46	76	26	76	20	—
Մօղքոկ . . .	123	04	34	75	88	29
Մօսկվա . . .	188	34	—	—	188	34
Նոր-Բայազէթ .	82	40	—	—	82	40
Նոր-Նախիջևան	363	07	221	28	141	79
Նուլի . . .	59	85	25	60	34	25
Նամախի . . .	54	19	3	95	50	24
Նուշի . . .	726	52	203	60	522	92
Պետափորսկ .	29	90	18	30	11	60
Պետքրուրդ .	46	40	21	—	25	40
Պետրովսկ . . .	8	60	—	—	8	60
Սղնալու . . .	15	—	15	—	—	—
Սևանաց վանք	1	—	1	—	—	—
Սուխում . . .	122	14	—	—	122	14
Վաղարշապատ	62	56	5	—	57	56
Ռէշտ . . .	67	10	43	75	23	35
Մուսձուք . . .	203	46	115	80	87	66
Նամադար . . .	31	10	25	—	6	10
Վլադիկավակ .	51	85	19	—	32	85
Օդեսա . . .	30	69	10	95	19	74
Գումարն է .	10853	89	3184	07	7669	82

III. Վարչական գործերին գալող պէտք է յայտնել որ Վարչութիւնը ամսէ ամիս տալիս էր հաշիւ Ընկերութեան ելքի ու մուտքի մասին Թիֆլիսի ռատկանապետին: Նոյնպէս առանձին պահանջի համաձայն Վարչութիւնը ներկայացրեց

Ընկերութեան բացուելու տարուանից մինչև 1896 թուի մասրամասն հաշիւը: Նոյն հաշիւները ուղարկուեցին և նահանգապետին Ընկերութեան կանոնադրութեան § 37-ի հիման վերայ:

Մի քանի հիմնարկութիւններ այս տարի ևս դիմել էին Վարչութեան և Խնդրել որ իրանց նուիրուեն Ընկերութեան հրատարակութիւնները: Վարչութիւնը յարգել է այդ խնդրեները:

Անցեալ տարիների պէս Վարչութիւնը կարեոր համարեց տարուայ ընթացքում առանձին յայտարարութիւններ տպագրել Ընկերութեան հրատարակած գրքերի մասին և տարածել գաւառներում լրագիրներին հետ:

1896 թուին Ընկերութեան Վարչութիւնը հարկադրուեց փոխել գրասենեակը, որովհետեւ գրքերի պահեստը խոնար էր և փոքր և մօտենում էր հին բնակարանի վարձի պայմանաժամը: Նոր գրասենեակը նոյնպէս գտնում է քաղաքի կենդրում (Баронская, № 12, домъ Тамамшевої) և անի այն յարմարութիւնը, որ գրքերը զետեղուած են մաքուր և չոր սենեակներում՝ կից գրասենեակին:

1896 թուին Ընկերութեան գրասենեակը իւր հրատարակութիւնների փոխարէն ստացել է հետեւեալ պարբերական հրատարակութիւնները: «Մշակ», «Արձագնք», «Նոր-Դար», «Մուրճ», «Աղբիւր», «Տարագ», «Կավказъ», «Новое Обозрение», «Тифл. Листокъ» և «Кавказское Сельское Хозяйство» ու գրացերէն «Կվալի», որոնց խմբագրութիւններին Վարչութիւնը յայտնում է իւր շնորհակալութիւնը:

Վարչութիւնը պարում յայտնել իւր խորին շնորհակալութիւնը այն բոլոր թէ աշխատակից անդամներին և թէ մասնաւոր ահանց, որոնք նպաստել են Ընկերութեանը:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

(Յունուարի 1-ից 1896 թ.)

ՄՈՒՏՔ

ՄՆԵՑՈՒՅԹ ԱՌ 1-Ի ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ 1896 թ.

	Տ.	Գ.	Բ.	Գ.
1 Մէկ խաղարկական տոմս II փոխառութեան № 8798/30	228	56	բազով	
2 Պետական ազնուակ. կալուած. բանկի խաղ. մէկ տոմս № 1075/29	194	53		
3 Ընթացիկ հաշուով Թիֆլ. Առևտութեանկամ.	511	14		
4 Պատրաստի դրամ.	1193	09	2127	32

ՄՈՒՏՔ 1896 թ.

	Տ.	Գ.	Բ.	Գ.
1 Անդամական վճարներից	{ ա. 514 խկակ. անգ. 3084 —			
	{ բ. 7 մշտական անդամ. 800 —	3884	—	
	{ ա. Գրասենեակում.	329	26	
	{ բ. Ընկ. նուիր. գրքերից. 1 50			
2 Գրքերից	{ գ. Կենտրոն. գրաված. 498	17		
	{ դ. Գաւառներում.	994	87	ՓՀԴ. 918
	{ ե. Անդամ. տուած գրք.			
	{ ֆ. արժ. աւել. ստաց.	5	97	1829
	{ ը. արժ. աւել. ստաց.	77		
3 Նուէրներից	3	10	
4 Տոկոսներից	13	71	

Ընդհանուր գումարն է 7857 90

ԵՐԱՄԱՐԿԱՎԵՐ

(Յունուարի 1-ից 1897 թ.)

առ Խոհեմայական Ա.

ԵԼՔ

Տ.	Գ.	Բ.	Գ.	Տ.	Գ.
1. Գրքերի հրատա-	{ ա. Տպարանի	2743	28		
բակութեան ծախք	{ բ. Թղթի	1876	90		
	{ գ. Հեղին. թարգմ.				
	{ և սրբագր. վարձ.	618	70	5238	88
2. Փոստի ծախք.	324	28		
3. Գիւանեական և այլ մինիր ծախքիր	238	63		
4. Աահ կարասիք	7	—		
5. Տան վարձ և ոռձիկներ	875	97		

Ճշգրիտագույն պահանջման Ա.

Գումարն է. 6684 76

ՄՆԵՑՈՒՅԹ ԱՌ 1-Ի ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ 1897 թ.

Տ.	Գ.	Բ.	Գ.
1. Մէկ տոմսակ II փոխառութեան,			
	№ 8798/30	228	56
2. Մէկ տոմսակ ազնուակ. պետակ. կա-			
	լուած. բանկի № 1075/29	194	53
3. Ընթացիկ հաշուով Թիֆլ. Առ. բանկ.	104	21	
4. Պատրաստի դրամ.	645	84	1173

Ընդհանուր գումարն է. 7857 90
Առ Խոհեմայական Ա.

	1880 1885	1886 1887	1888 1889	1889 1890	1891 1892	1893 1894	1894 1895	1895 1896				
Անդամն. թիւլ իսկակի, և մշտ.	503	28	14	18	113	88	113	359	313	365	442	542
Վարչութ. հիսուրի թիւլ.	25	2	—	1	8	8	29	28	41	47	45	47
ԽԺԲ. Մասնաժ. նիստ. թիւլ.	28	—	—	—	13	15	26	24	25	33	40	38
Վարչ. և ԽԺԲ. Մասն. խոռն նիստի թիւլ. • • •	44	7	7	3	5	14	1	—	2	1	2	1
Հնդանուր ժողովների թիւլ.	6	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1
Հրատակած գրքերի թիւլ.	20	1	1	2	1	16	18	12	12	18	14	14
ԴԻԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱԿԱՆ												
Մուտ ար. Սուլովի ամիսն ամե- սակ օգոստիների • • •	12389 ₃₃	2007 ₃₃	2006 ₃₃	907 ₂₃	1934 ₇₃	2906 ₅₇	2022 ₃₇	5473 ₅₈	5052 ₇₉	4907 ₈₀	6872 ₃₆	5730 ₅₈
Վախ թ. Գրքերի հրատարա- կութեան, Պիւական ապ	9802 ₃₃	1567	231 ₁₄	1257 ₁₀	1094 ₃₉	2736 ₉₈	3714 ₁₁	5998 ₄₅	5342 ₉₀	4083 ₃₇	8771 ₇₇	6684 ₇₆

Թիֆլ. ՀԱՅՈՑ ՀՐԱՏ. ԸՆԿԵՐ. ԿԱՀ-ԿԱՐԱՍԻՔ:

Ընկերութիւնը ունի 8 պահարան, 1 կանտօրիկա (գրելու համար), 2 սեղան՝ ծածկոցներով, 10 աթոռ, 4 տարուրետ, 1 վառարան (չուգունի), 1 մամուլ և սեղան՝ պատճենների համար, 5 վիտրիններ և 1 ցուցանակ, 2 լամպա, 2 թանաքաման՝ իւր պարագաներով, գրիչներ, գրչամաններ, մոխրամաններ, 1 կշռ, երկաթի քարեր՝ 1, 2, 3 ֆունտանոցներ, քարեր մոխալներով (96 մա.), 1 համարակալ, 1 սանդողք, 2 մոմակալներ, 1 զարբիզ, 1 քանոն, 1 կախարան, 3 դարակ, 1880—1895 թ. տեղեկագրերը միասին կազմած:

Ընկերութեան № 1—126 գրքերի մատեան (ինվէնտարի) ապառիկների, անդամագծարների, անդամներին արուելիք գրքերի, անդորրագրերի, պատճենների, վաճառած գրքերի, մանր ծախքերի և հացէների, սոսցուած և ուղարկուած նամակների, ձեռագիրների, նուիրած գրքերի ցուցակագրութեան համար, մուտքի և ելքի տետրակներ, 1880—1896 թ. Վարչութեան արձանագրութիւնների, Վարչութեան գործերի, Խմբագրական Մասնաժողովի արձանագրութիւնների և գործերի տետրակներ, Ընդհանուր տետրակներ, Ընկերութեան ընդհանուր ժողովների արձանագրութիւնների տետրակներ, հին մատեաններ, ձեռագիրներ, պօրտֆէլներ, պատկերներ, տեղեկագիրներ և այլն:

Ընկերութիւնը ձեռք բերած ունի թել, թռկ և այլն տպած ծրաբներ, (Ընկեր. անունով) և թղթեր, արկղներ, տախտակներ և այլն:

ԿԵԶՆԵՐ հետեւել գրքերի, որոնց № № են 1, 2, 4, (մի քանիսը փշացել է) 40, 53, 62, 65, 73, 98, 108, 112, 88:

ԱՐԴՅՈՒՆԱՎՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՅՐԱ ՏԵՂՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎՈՐ ՀԱՅՐԱ ՏԵՂՄԱՆ

այսպէս այլուրների և մազարակայի ծ դմէն զմայելու մը մը
և առաջաւագ է շատ օւ հայ Օւ Հայութական նորդը և Հայութական
այս պատմական այս ժամանակական այս այս այս այս այս այս

Խառն ժողովները, որոնցից մէկը տեղի է ունեցել հաշուն-
տարուաչ ընթացքում, իսկ միւսները ընդհանուր ժողով գումա-
րելուց առաջ, զբաղուել են հետեւեալ խնդիրներով՝ մրցանակի
խնդրով, որ յարուցուել էր 1896 թուի մարտի 17. ի ընդհանուր
ժողովում, հեղինակներին վարձատրութիւն և կանխավճար տա-
լու խնդրով և վերջապէս գրքերի հրատարակութեան վերաբե-
րեալ խորհրդածութիւններով; Խառն ժողովը ցանկութիւն ունէր
նշանակել, բացի դրամական մրցանակներից, մի քանի աս-
տիճանի բաժանուած և մեղալներ: Սակայն ի նկատի ունենա-
լով, որ Ընկերութեանս կանոնադրութեան մէջ ոչ մի յօդուած
չըկայ մեղալների մասին, Խառն ժողովը օրոշեց տեղեկու-
թիւններ կընդրել Պետերբուրգի ֆարէօբէկեան և Գրադի-
տական» ընկերութիւններից և հարցնել թէ արդեօք մեղալ-
ների մասին այդ ընկերութիւնները ցուցմունքներ ունեն
իրանց կանոնադրութիւնների մէջ թէ ոչ: Այդ ընկերութիւն-
ները ուղարկեցին իրանց կանոնադրութիւնները, որոնց մէջ
կան մեղալների մասին ցատուկ ցուցմունքներ և մանրամասն
յօդուածներ: Այսպիսով պարզուեց, որ ներկայ կանոնադրու-
թեամբ Ընկերութիւնը իրաւունք չունի մեղալներ տալ իրեկ
մրցանակ, այլ միայն դրամական վարձատրութիւն: Խառն ժո-
ղովը, ընդունելով սկզբունքով մրցանակ նշանակելու առա-
ջարկը, թողեց խմբագրական մասնաժողովին մշակել մրցանա-
կաբաշխութեան կանոնները:

1896 թուին Վարչութեան մէջ մի քանի անգամ հարց
էր ծագել, թէ երբ պէտք է վարձատրութիւն տալ հեղի-
նակներին և թարգմանիչներին, արդեօք աշխատութեան

տպագրուելուց առաջ թէ յետոյ Վարչութեան մէջ այս
հարցը ծագումն էր առել նրանից, որ թարգմանիչներից շա-
տերը դիմում էին Ընկերութեան և կանխավճար (ավանս)
խնդրում իրանց հասանելիք վարձատրութեան հաշուին:
Անցեալ տարիներում համանման դէպքերում Վարչութիւնը եր-
բեմն բաւարարութիւն էր տուել այդպիսի դիմումներին, բայց
4—5 տարուայ փորձը ցոյց տուեց, որ պէտք է որոշել և ընդ-
հանուր կանոն հաստատել թէ ընկերութեան և թէ հեղինակ-
ների փոխադարձ յարաբերութեան համար: Խառն ժողովը, իւր
խորհրդակցութիւնից յատոց, որոշեց ¹⁾ կանխավճար (ավանս)
չը տալ այն ժամանակի, երբ դեռ յայտնի չէ թէ արդեօք ձե-
ռապղիրը թոյցտութիւն ստանալու և ցենզորական կոմիտեից
թէ ոչ. 2) հեղինակները իրաւունք ունեն, երբ նրանց աշխա-
տութիւնը խմբագրական մասնաժողովի հաւանութիւնը և
գրաքննութեան թոյցտութիւնը ստանայ, վարձատրուեն իրանց
հասանելի գումարի մի երրորդականով. 3) այն հեղինակները,
որոնց ընկերութիւնը պատուիրել է աշխատութիւններ, իրա-
ւունք չունեն վարձատրութիւն պահանջելու, եթէ այդ աշ-
խատութիւնները չը ստանան խմբագրական մասնաժողովի հա-
ւանութիւնը և կը ստանան վարձատրութեան մի երրորդակա-
նով, եթէ խմբագրական մասնաժողովը տուել է իւր հաւանու-
թիւնը նրանց աշխատութիւնների համար: իսկ վերջիներա-
շն հրատարակուել գրքենութեան պատճառով:

¹⁾ (Պար տաղաց) մանգանով թ և մանե

Հայութական գանձութական գանձութական Անցորդինից յատոցան
Դ ընկերութեան միջնադիմում ունդ այսպիսան չէ յադան և մի բիբլուու

սա ջն մատելուզը ու լուսի թի հառա քրոյժողբարս
այս բժշկական պահանջման դա բժիշացմ յան վ մարտ զբան
(ամսին) գումարամբ և մատելուզը այդ նույն զգմա
ունացու:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎ

Մասնաժողովի կազմութիւնը: Նիստերի թիւը և անդամ՝
ների բացակայութիւնը: Մասնաժողովի գործունէութիւնը:

Ա. Մասնաժողովին առաջարկուած գրուածքները և Մաս-
նաժողովի որոշումները դրանց մասին:

Բ. Մասնաժողովի կազմած ծրագիրը. 1) Փողովրդական
բնագիտական բրոշիւրներ. 2 և 3) Կենսադրութիւններ օտար
ազգի և հայ գործիչների. 4) Քննադատական և պատմական
յոդուածներ. 5) Արտական գրուածքներ: Փողովրդական բա-
նական կազմած ծրագիրը գործադրելու համար: Յու-
ցակ արդէն կատարուած աշխատութիւնների: Յուցակ աշխա-
տութիւնների, որոնք կատարուում են: Մասնաժողովի առան-
ձին որոշումները:

1896 թւի սկզբում Խմբագրական Մասնաժողովի ան-
դամներ էին—պ.պ., Ա. Բալաղեան (նախագահ), Ա. Բարխուդա-
րեան, Հ. Առաքելեան, Վ. Լունկեիչ և Յ. Քոչարեան (քարտու-
ղար): Երկուսը անդամներից, պ.պ. Գ. Միրզոյեանց և Յ. Գիւլ-
նազարեանց, հրաժարուել էին անդամութիւնից գեռ. 1895 թ.
աշնանը: Մարտի 17-ի Ընդհանուր ժողովից յետոյց՝ նոր կազ-
մութեամբ Մասնաժողովը բաղկացած էր հետևեալ անդամնե-
րից. պ.պ. Ա. Մալսասեան (նախագահ), Առ. Բարխուդարեան,
Ա. Լիսիցեան, Վ. Լունկեիչ, Լ. Մանուկելեան, Ա. Մարուխա-
նեան և Յ. Քոչարեան (քարտուղար):

Տարուայ ընթացքում Մասնաժողովը ունեցել է 38 նիստ,
որոնցից մինչեւ մարտի 17, այսինքն հին կազմութեամբ, 7

նիստ և նոր կազմութեամբ՝ 31 նիստ. այս թւում 6 արտա-
կարգ: Անդամների օրինական թիւ չգոյանալու պատճառով
չեն կացացել 6 նիստ, երեքը հին կազմութեամբ, երեքը նոր:
Բացի գրանից Մասնաժողովը Վարչութեան հետ մի քանի
խնդիրների մասին խորհրդակցելու համար ունեցել է 1 խառն
ժողով:

Տարուայ ընթացքում բացակացել են նիստերին.

Ա. Սարուխանեան 10 անգամ, Ա. Մալսասեան 7 անգ.,
Վ. Լունկեիչ 6 անգ., Ա. Բարխուդարեան 3 անգ., Ա. Լիսի-
ցեան 3 անգ., Լ. Մանուկելեան 2 անգամ:

Բոլոր նիստերին ներկայ է եղել պ. Յ. Քոչարեանը:

Բացակայութեան պատճառները եղել են գլխաւորապէս
քաղաքում չլունուելը կամ հիւնդութիւնը:

1896 թւին Խմբագրական Մասնաժողովի գործունէու-
թիւնը կարելի է բաժանել երկու ճիւղի. Ա. Մասնաժողովը
քննել է այն գրուածքները, որոնք Վարչութեան միջոցով ներ-
կացացուած են իրեն. Բ. Կազմել է սեփական ծրագիր գոր-
ծունէութեան և հետեւ է նրա գործադրութեանը:

Ա.

Տարուայ ընթացքում Մասնաժողովը ստացել է տպա-
գրութեան առաջարկուած 66 գրուածք, որոնցից 29 ինք-
նուրոյն և 37 թարգմանական: Այս գրուածքների մասին
Մասնաժողովում տրուել են 89 զեկուցում (որոնցից 18 հին
կազմութեան ժամանակի):

Այդ թւում տուել են զեկուցում:

Հին կազմու- թեամբ	Հ. Առաքելեանց	7 անգամ.
	Յ. Քոչարեան	4 "
	Ա. Բարխուդարեան	3 "
	Վ. Լունկեիչ	2 "
Ա. Բարխուդարեան	Ա. Բարխուդարեան	2 "

Նոր կազմու-	Ա. Մալխասեան.	14	անդամ:
	Ա. Բաբախանեան.	11	"
	Լ. Մանուէլեան.	11	"
	Ս. Ղիօհեան.	10	"
	Ա. Սարուխանեան.	10	"
	Յ. Քոչարեան.	10	"
	Վ. Լունկելի.	5	"

Բացի դրանից երեք գեկուցում՝ տուել են կողմնակի անձինք, որոնց Մասնաժողովը հարկ է համարել դիմել: Այդ պարուներն են. Ա. Քալանթար, Ս. Բալազեան (անդամութիւնից հեռանալուց յետոց) և Ս. Մալխասեան (մինչեւ անդամ ընտրուելը):

Այդ գեկուցումների հիման վերայ Մասնաժողովը խորհըրդակցութիւններից յետոց յիշեալ 66 դրուածքների մասին արել է հետեւեալ կարգադրութիւնները.

I. Տպագրութեան համար յարմար է դատել հետեւեալ դրուածքները.

Հիմնական գործութիւններ	1. Ծերունի Մարկոն, Խ. Ի. Եակշիչի, Թարգ. Յ. Մելիքինեանի.
	2. Բոմջու Զուլին, Շեքսափրի, Թարգ. Յ. Խ. Մասեհեանի.
	3. Спартакъ *).
4. Նապաստակ, Սլիվիցկու, Թարգ. օր. Ն. Ղուլիջանեանի.	
5. Աւարայրի ճակատամարտը, Յ. Փիրումեանի **).	
6. Հռո կինը, Ա. Ահարոնեանի.	
7. Ճանապարհորդական Նկասողութիւնը, թժ. Գ. Յովհաննիսիւսեանի (Քաջթերունի) — համառոտուած ձևով.	
8. Ընկերասէր Ասհանը, տ. Ս. Յակովը Ճանեանի.	
9. Գիւղասնտեսական գործիքներ, Լ. Խան-Աղեանի.	
10. Երկիր և երկինք, Վ. Լունկելի.	
11. Երկրաշարժ և հրաբուղին, Վ. Լունկելի.	
12. Գասընկերներ, Աննենսկայա, Թարգ. Կ. Գիւլնազարեանի.	

*(), **) Այս դրուածքները զանազան կողմնակի պատճառներով վարողացան տպագրուել.

Դաշտական գործութիւններ	13. Խժողովներ, Բողդանովի, Թարգմ. ոռև. Մէլիք-Աղամանի.
	14. Կենդանիների աշխարհում, Վ. Առնիկեիչի.
	15. Պատմուածքներ, Ալֆոնս Գոդէի, Թարգմ. Վ. Փափաղեանի.
	16. Գաւիթ Կօպպերֆիլդ, Դիկկենսի, Թարգմ. Պ. Պ.
	17. Գուլիվերի ճանապարհորդութիւնը, Սլիֆֆոնի, Թարգ. Վ. Աղայեանի:
	Դրանցից 8 ինքնուրոյն, 9 Թարգմանկան: 041 .04
	II. Զանազան պատճառներով անցարմար է համարել տպարութեան համար հետևեալ գրուածքները *).
18. Փոքրիկ հնավաճառը.	
19. Ժողովրդական բնագիտական զբոցներ.	
20. Գեղեցկունի, Ալֆ. Գոդէի.	
21. Եղաբերք Գրակքներ, Թարգ. ոռևերէնից.	
22. Սորուկներ, «Աղբիւրից».	
23. Կարպուտին բուհու պատճեն, Բոգданова.	
24. Եւ ճրեւում լեսу, Կորовина, Հայերէն Թարգ. մանութեամբ.	
25. Ֆիզիքական աշխարհագրութիւն.	
26. Եանկօ երաժիշտ, Թարգմ. ոռւսերէնից.	
27. Պյտիո, Պոլевого, ից Հիվե.	
28. Նա կամ այցելամա, պատկեր.	
29. Խալամ և գիտութիւն, Ե. Ռենանի, Թարգ. ոռւսերէնից.	
30. Վիլիամ Գլազուոն, կենսագրութիւն՝ Թարգմ. ոռւսերէնից.	
31. Մեր խալվան, վէպ.	

*) Համաձայն 1895 թ. Հայեանուք Ժողովի որոշման՝ այստեղ դնում է միայն դրուածքի վերնագիրը՝ առանց հեղինակի կամ Թարգմանչի անունը լիշելու.

32. Գթասրտութեան մեծագործութիւնները, թարգմ. ռուսերէնից.
33. Քէյ-Խոսրով, Ֆրդովսի, թարգմ. պարսկերէնից.
34. Եան Հուս) վիխաղը, ռուսերէնից.
35. «Նրա ցաւը» և «Ծանր խնդիր», պատկերներ
36. Սխալ, վէպ, Քոլեսլավ Պրուսի, թարգմ. լեհերէնից.
37. Կրանգիալի դատը, պատմական տեսութիւն.
38. Ծննդեան գիշերը Բալախանայում.
39. 140 համարով գործը թարգմանի ցիշատակարանից.
40. Ցիշողութիւններ Վանի կեանքից.
41. Աւանդական աշխարհից, պատմուածքներ.
42. Նորապսակներ, Քիերնաօնի.
43. Սօկրաէտս և իւր կինը, կոմեդիա, թ. Փրանսերէնից.
44. Զհասութիւն, վէպ.
45. Անցիշտակ մարտիրոսներ.
46. Բնախոսական և հոգեբանական ռւսումնասիրութիւն, թարգմ. Փրանսերէնից,
47. Կին, Ա. Զեխովի, թարգմ. ռուսերէնից.
48. Պօլտավա, Պուշչինի, թարգմ. ռուսերէնից.
49. Ֆրեզերիկ Դուդլսս, թարգմ. ռուսերէնից.
50. Գործերի դրութիւնը Տաճկաստանում, Է. Դիլօնի, ռուսերէնից.
51. Տասներկու եղբայրներ.
52. Յուցական եղանակ մանկավարժութեան, Դըլօնի, թարգմ. Փրանսերէնից.
53. Սօկրատէս, կենսագրութիւն.
54. Թռչունների աշխանային տարադնացութիւնը, Քողդանովի, թարգմ. ռուսերէնից.
55. Մանկական պարտէզ.
56. Անապատի ծերուկը.
57. Տէր և մշակ, կոմ Լ. Տօլստօյի, թարգմ. ռուսերէնից.
58. Նուն, կոմլիլացիա.
59. Զուկանի ոսկիները.

- Ընդամենը քառասուն երկու գրուածք, որոնցից
18 ինքնուրոյն և 24 թարգմանական:
- III. Դեռ վերջնական որոշում չէր կայացրած մինչև յունականուարի 1-ը 1897 թ. հետեւեալ գրուածքների մասին.
60. Հայրենասէրների պաշտպանուհին, վէպ Ա. Բրաունի, թարգմ. ռուսերէնից.
61. Փոթորիկ, Եկապիլիրի.
62. Մի խորոմ խոտ, ժողովածու.
63. Անվեհեր մտածող.
64. Կոնֆուցիոս, կենսագրութիւն, թարգմ. ռուսերէնից.
65. ՊօԵտի և բանասիր, Թ. Օյշեկո.
66. Պարնելլ, կենսագրութիւն.
- Ընդամենը եօթը գրուածք, որոնցից երեքը ինքնուրոյն:
- Բ.
- Մասնաժողովի նոր կազմութիւնը հէնց առաջի նիստից հարց յարուցեց, որ չէ կարելի բաւականանալ միայն պատմական կերպով ներկայացրած աշխատութիւններով, այլ հարկաւոր է կազմել սեփական ծրագիր և հետզհետէ գործադրելով՝ տալ ընթերցող հասարակութեան զանազան դասակարգերին ընտրելագոյն օգտակար գրուածքներ թէ ինքնուրոյն և թէ թարգմանական գրականութիւնից: Մասնաժողովը մշակեց հետեւալ հինգ կէտերից բազկացած ծրագիրը.
- I. Ժողովրդական բնագիտական բրօշլւրներ.
- II. Օտարազգի նշանաւոր մարդկանց կենսագրութիւններ.
- III. Ազգային գործիչների կենսագրութիւններ.
- IV. Յայտնի գիտնականների քննադատական և պատմական յուղածների ժողովածուներ.
- V. Վիպական ընտիր գրուածքներ օտար գրականութիւնից:

Ե. Ճողովրդական բնագիտական գրքոյներով Մասնաժողովը
սպատակ ունէր ծանօթացնելու հասարակ ընթերցողին բնու-
թեան զանազան երևոյթների հետ՝ տալով նրան գիտութեան
վերջին եղբակացութիւնները, որչափ հնար է՝ մատչելի ոճով:
Այս նպատակով Մասնաժողովը ծրագրեց հետևեալ նիւթերը.

- 1) Երկիրը և երկինքը,
- 2) Դը, ջուրը և ցամաքը,
- 3) Երկրաշարժներ և հրաբուղիներ,
- 4) Որոս և կայծակ,
- 5) Բուսական թագաւորութիւնը,
- 6) Խոչպէս է պահպանւում կեանքը մարդու մարմնի մէջ,
- 7) Կենդանիների լուսանեկան և հասարակական կեանքը,
- 8) Կենդանիների խելքը և զգացմունքը,
- 9) Կեանքը մի կաթիլ ջրում և մարդու աներւոյթ-
թշնամիները,
- 10) Մարդու թշնամիները և բարեկամները կենդանինե-
րի մէջ,
- 11) Երկրագնդի պատմութիւնը,
- 12) Լեռների հարստութիւնը (մետալները, հանքերը, քա-
րերը, աղը, նախար և քարածուիլը):

II և III. Կենսագրական շարադրութիւններով Մասնաժո-
ղովը նպատակ ունէր ծանօթացնել լնթերցող հասարակութիւ-
նը նշանաւոր գործողներին՝ մաքի, գիտութեան և գործ-
նական կեանքի զանազան ասպարէզներում և միևնույն ժամա-
նակ տեղեկութիւն տալ, թէ ինչ նշանակութիւն են ունեցել
նրանք գիտութեան և կեանքի համար: Օտարազգի գործիչների
համար որոշուած է գլխաւորապէս օգտուել Պավելեկովի հա-
տարակութիւններից և կազմել հետևեալ գործիչների կենսա-
գրութիւնները, իւրաքանչիւրը մօսաւորապէս 2—3 տպագրա-
կան թերթ ծաւալով: 1) Բուդա, 2) Զրադաշտ, 3) Բայրոն,
4) Գալիլէյ, 5) Գարիբալդի, 6) Գէօթէ, 7) Գլազուն,

8) Գրակիներ, 9) Կոլումբոս, 10) Կոնֆուցիոս, 11) Լիլին-
գաստոն և Ստենլի, 12) Լոյզոլա, 13) Լիւտեր, 14) Մահմեդ,
15) Միլտոն, 16) Միլաքո, 17) Եղիսակոն, 18) Նասլուկոն I,
19) Պատկալ, 20) Ռուսօս, 21) Սոկրատէս, 22) Շիլեր, 23) Յու-
լիոս Կեսար, 24) Ազեքսանդր Մակեդոնացի, 25) Պետրոս Մեծ,
26) Պարնել:

Հայ գործիչների կենսագրութիւնները պէտք է յանձնու-
են կազմելու ձեռնհաս անձանց: Դրանց ծաւալը սահմանափա-
կուած չէ: Որշուած է հրատարակել հետևեալ անձանց կեն-
սագրութիւնները: 1) Սահակ և Մեսրովը, 2) Գրիգոր Լուսա-
ւորիչ, 3) Լեռն II, 4) Ներսէս Վ Աշտարակեցի, 5) Գրիգոր
Արծրունի, 6) Գրիգոր Օտեան, 7) Ստ. Նազարեան, 8) Պեշի-
թաշլեան, 9) Ներսէս Պատրիարք, 10) Տ. Պատկանեան, 11) Միք.
Նալբանդեան, 12) Պետրոս Ագամեան, 13) Խ. Արտիկան, 14) Յ.
Պարոնեան, 15) Ծերենց, 16) Րաֆֆի, 17) Իշխ. Արզութեան
Երկայնաբազուկ, 18) Կոմա Լոռու-Մելիքեան, 19) Գհներ. Լա-
զարեան:

IV. Ի նկատ առնելով, որ մեր գրականութեան մէջ բա-
ցակայում են լուրջ քննադատական յօդուածներ պատմական և
գրականական շարժումների մասին, Մասնաժողովը ընտրեց հե-
տեւեալ նշանաւոր հեղինակների յօդուածները թարգմանելու
և փոքրիկ ժողովածուներով հրատարակելու համար:

1) Ի. Տէն. Ներածութիւն անդիմական գրականութեան
պատմութեան:

2) Բրանդէս. 1) Բայրոն: Այս յօդուածին կցել Ն. Ստո-
րօժենկովի յօդուածը «Համաշխարհային վշտի պօեզիա»: 1) Օ-
մանափղմը Գերմանիայում և 3) Էմիլ Զօլա:

3) Կարլէլ. Վ.օլտեր:

4) Է. Շընան. 1) Մահմետ և խլամ: 2) Առաջի հալա-
ծանքները: 3) Եւրոպացի դրութիւնը առաջի գարի կիսում:

- 4) Տրայանոս, լաւ և մեծ կայսրները; 5) Ներօնը և նրա վրձանք:
- 5) Պոլ Բուրժէ: կ. Շէնան:
- 6) Ժիլ Լեմմտը. Պոլ Բուրժէ:
- 7) Մակոլէյ. 1) Գանտէ, 2) Պետրարկա:
- 8) Բրիմուտիէր. 1) Յոռեւտեսութեան աղբիւրները.
- 2) Ֆրանսիական գրականութեան բնորոշ գծերը:
- 9) Հ. Հէնէ. Շեկսպիրի կանանց նկարագիրը:
- 10) Բելլինսկի. 1) Քամանտիզմի մասին, 2) Լերմոնտովի քնարական բանաստեղծիւնների մասին, 3) Բանաստեղծութեան զանազան տեսակները:
- 11) Դորոլիւրով. Ե՞րբ վերջապէս կդայ սպասելի օրը:
- 12) Պիսարեվ. 1) Հ. Հէնէ, 2) Տհաս մոքի սխալները:
- 13) Միհայլովսկի. 1) Տուրգենևի մասին, 2) Պրուդոն և Բելլինսկի.

V. Վիպական բազմաթիւ ընտիր գրուածքներից Մասնաժողովը անհրաժեշտ համարեց առաջմ թարգմանել տալ հետեւալները ըստ կարելոյն բնագիրներից.

1) Գոն Քիշօտ, Սերվանտէսի (ընդարձակ փոխադրութիւն):

2) Գուլիվերի ճանապարհորդութիւնը, Սվիֆտի (I և II մասերը ամրողջապէս):

3) Ռոբինզոն Կրուզո, Ա. Մասը ամբողջապէս:

4) Գաւիթ Կոպերֆիլդ, Գիկէնսի, համառօտած թարգմանութիւնից:

5) Ռականյե, Տուրգենևի:

6) Ռուգին, Տուրգենևի:

7) Սալամբօ, Ֆլոբերի:

8) Կիլհելմ Մէյստերի աշակերտական տարիները, Գէօթէի:

9) Մանկութիւն, Պատմանեկութիւն, Կօմն Լ. Տօլսովի:

10) Մանֆրեդ, { Բայրընի:

11) Կայէն,

- 12) Quo vadis, Հ. Սենկելչի:
- 13) Homo sum, Գ. Էբերսի:
- 14) Պատմուածքներ (Հատընտիր), Ալֆօնս Դոգէից:
- 15) Պատմուածքներ (Հատընտիր), Գիւիդը-Մովսասանից:
- 16) Պատմուածքներ և վէպիկներ, կ. Օժեշչոյից (Հատընտիր):
- 17) 93-որդ տարի, Վիկոր Հիւդոյի:
- 18) Պատմուածքներ և վէպիկներ, Բրետ Հարդի (Հատընտիր):
- 19) Պատկերներ (Հատընտիր), Էդգար Պոէի:

Բացի վերոցիշեալ Յ. Կէտերից Խմբագրական Մասնաժողովը օգտակար համարեց.

I. Հաւաքել նիւթեր ժողովրդական բանահիւսութեան մերաբերեալ, այսինքն հեքեւթներ, զիւցազներդութիւններ, երգեր, առակներ և աւանդութիւններ: Այս օրոշումը յայտարարուեց լրագրերում, որպէս զիւցազները հաւաքեն և ուղարկեն Վարչութեանը այդպիսի նիւթեր: Մասնաժողովը ստանալով այդպիսի նիւթեր՝ կրծանօժմանայ և կորոշի պիտանի համարուած նիւթերի համար ցանկացողներին տալիք վարձատրութեան չափը, իսկ անկարեւոր նիւթերը կրվերագարձնի: Բոլոր կարեւոր նիւթերը կտահուեն, որպէս զիւցազներէ լրացուի, և երբ Մասնաժողովը բաւական լիժկատար համարի եղած նիւթերը՝ կծեռնարկի մշակելու և հրատարակելու գործին, օգտուելով թէ ձեռագիր և թէ տպուած նիւթերից:

II. Հրատարակել կրծանօժմ և յարմարեցներով հայ ընթերցողների պահանջներին՝ Կօրչի Քնդհանուր գրականութեան պատմութիւնը:

III. Հրատարակել Յ. Պարոնեանի մնացած գրուածքները, որոնք կամ սպառուած են կամ ցրուած զանազան թերթերի մէջ, այսինքն «Խիկարում», «Թատրօնում», Մեղուում, «Ծիծաղում»:

IV. Հրատարակել Ա. Գարագաշեանի Շննական պատմութեան մէջ պատահող յատուկ անունների ցանկը:

Խմբագրական Մասնաժողովը նպատակ է ունեցել հրատարակելու և մի շարք գրուածքներ պատմական, հոսսարակական և անտեսական գիտութիւնների վերաբերեալ, նոյնպէս և դասագրքեր, բայց այս հարցը բաւականաշափ չէ մշակուել Մասնաժողովի կողմից:

Այժմ անցնենք ծրագրի գործադրութեանը: Որպէս զի իւր մշակած ծրագիրը գործադրութիւն գտնի և չմնայ միայն քայլ desiderium, Մասնաժողովը հետևեալ գործնական միջոցներին է դիմել.

1. Նախնաժաց տարիների փորձը ի նկատ առնելով, Մասնաժողովը յարմար համարեց բոլոր ծրագրած աշխատութիւնների մասին յաշտարարել լրագրներում, այլ նրանցից մեծ մասը յանձնարարեց կատարել այնպիսի անձանց, որոնց մասին գտանակով զանտապան ժամանակներում Մասնաժողովը զիմեց հետևեալ անձանց: պ.պ. 2. Առաքելեան, Ս. Աւետիքեան, Ղ. Աղայեան, Արշ. Բարխուդարեան, Ս. Բալաղեան, Առ. Բարախաննեան (Լէօ), Յովհ. Բարխուդարեան, Գէորգ. Բարխուդարեան, Եր. Թաղիմանոսեան, Ի. Թիւսիկեան, Խ. Կաղուցեան, Յովհ. Թումաննեան, Ս. Լիսիցեան, Վ. Լունկեիչ, Յովհաննիսեան, Տ. Յովհաննիսեան, Կ. Կուսիկեան, Ա. Մահապիկեան, Լ. Մանուկելեան, Մ. Ղազարեան, Եր. Շահազիզ, Յովհ. Թումաննեան, Ս. Լիսիցեան, Վ. Լունկեիչ, Յովհաննիսեան, Տ. Յովհաննիսեան, Կ. Կուսիկեան, Ա. Մահապիկեան, Լ. Մանուկելեան, Մ. Ղազարեան, Օր. Վ. Յակովիքեան, Տ. Սաղաթեան, Գր. Վարդան, Տէր-Մկրտչեան, Մեսր. Վարդ. Տէր-Մովսէսիսեան, Առ. Սարուխաննեան, Նիկ. Տէր-Յարութիւննեան (Յարոյ), Լ. Սեղբուեան (Շանթ), Յ. Քոչարեան, Խ. Քիւչիւկ-

Յովհաննիսեան, Վ. Փափաղեան, Յ. Տէր-Միրաքեան և Պերճ Պոջեան:

Այս անձերից շատերը զանազան պատճառներով յանձնառու չեղան իրենց առաջարկած գործերը կատարելու: Վերջնական համաձայնութիւն են տուել հետևեալ անձինք: պ.պ. Հ. Առաքելեան, Ս. Աւետիքեան, Ղ. Աղայեան, Առ. Բարախաննեան (Լէօ), Յովհ. Բարխուդարեան, Գէորգ. Բարխուդարեան, Եր. Թաղիմանոսեան, Կ. Կաղուցեան, Յովհ. Թումաննեան, Ս. Լիսիցեան, Վ. Լունկեիչ, Ս. Մալսասեան, Լ. Մանուկելեան, Յ. Մեղնիկեան, Առ. Սարուխաննեան, Յ. Քոչարեան, Յ. Տէր-Միրաքեան, Լ. Թիւսիկեան, Եր. Շահազիզ:

2. Բացի սրանից Մասնաժողովը լրագրների միջոցով յայտարարեց այն կենսագրութիւնների մասին, որոնք դեռ բաժնուած չէին, առաջարկելով որ կազմել ցանկացողները այդ մասին յայտնեն Վարչութեանը: Այդ ճանապարհով աշխատութիւններ յանձն առան հետևեալ անձինք: պ.պ. Մարահ-Գիւլեան, Կ. Գիւլնազարեան, Ս. Ամիրզադեան, Գ. Տէր-Դաւթեան, Գ. Բաղր, Եղ. Թոփչեան: Թէ այն անձանց, որոնց Մասնաժողովը ինքը էր յանձնարարել մի որոշ գործ և թէ նրանց, որոնց լրագրութեան միջոցով առաջարկուած էին ազատ մնացած նիւթերը՝ Մասնաժողովը դրեց այն միօրինակ պայմանը, որ գրուածքը նախ կենթարկուի Մասնաժողովին քննութեանը և եթէ հաւանութիւն գտնի, կյանձնուի տպագրութեան:

Վերև բերած ծրագրից հետևեալ աշխատութիւնները արդէն կառարուած են և մասամբ տպագրութեան յանձնուած:

- 1) Պարնելլ, կենսագրութիւն.
- 2) Կօնֆուցիոս, »
- 3) Պետրոս մեծ, »
- 4) Գուլիլիբերի ճանապարհորդութիւնը, Սլիֆտի.
- 5) Դաւիթ Կոպպերֆիլդ, Դիկինսոն, թարգմ. Պ. Պ.
- 6) Պատմուածքներ Ալֆ. Պողէի, թարգ. Վ. Փափաղեանի.
- 7) Երկինք և երկիր, Վ. Լունկեիչի.

- 8) Երկրաշաբժներ և հրաթուղաներ, Վ. Լունկելիչի:
 9) Կենդանիների աշխարհում, Վ. Լունկելիչի:
 Հետեւալ աշխատութիւնների մասին վերջնական խօսք է
սաացուած (մինչև գետրուարի 15-ը), որ կատարւում են,
Կենսագրութիւններ.

- 1) Մահմեդի, 2) Լիվինգստոնի, 3) Պատկալի, 4) Ալեքս-
Մակեդնացու, 5) Գրակըների, 6) Դալլէի, 7) Միլտոնի,
 8) Միրաբօի, 9) Կոլումբոսի, 10) Նապոլէոն Ի-ի, 11) Սօլրա-
տէսի, 12) Գլազուոնի, 13) Շիլլերի.
 14) Տէն. Ներածութիւն անդլիական գրականութեան
պատմութեան.

- 15) Բրինըտիէր. 1) Յոռետեսութեան ազբիւրները,
 2) Ֆրանս. գրականութեան բնորոշ գծերը.
 16) Կարլէլ. Վոլտեր.
 17) Է. Թընան. 1) Մահմեդ և իսլամ. 2) Առաջի հա-
լածանքները, 3) Եւրոպայի գրութիւնը տուաջի դարի կիսում,
 4) Տրայանոս, 5) Ներօնը և նրա շրջանը.

- 18) Մակոլէ. Դանտէ. Պետրարկա.
 19) Հ. Հէյմէ. Շէկսպիրի կանանց նկարագրերը.
 20) Բելինակի. Լերմօնտովի քնարական բանաստեղծու-
թիւնների մասին.

- 21) Պիսարեվ. 1) Հենրիխ Հէնէ, 2) Տհաս մոքի սիսալ-
ները:

-
- 22) Դօն Քիշոտ, Սերվանտէսի.
 23) Ռոբինզոն Կրուզո.
 24) Տուրգենև. Հականոն.
 25) Փլոքեր. Սալամբօ.
 26) Կուս Լ. Տօլստոյ. Մանկութիւն, Պատանեկութիւն.
 27) Գէօթէ. Վիլհ. Մէլատերի աշակերտական տարիները.
 28) Սենկեմիչ. Quo vadis?
 29) Homo sum, Գ. Էբերսի.

- 30) 93-րդ տարի, Վ. Ճիւգոյի.
 31) Պատմուածքներ Գիւի-Դը-Մօվասանից. Արքանուածուն Ս
 32) Վէպիկներ, Էլ. Օժեղոյից.
 33) Կօրշ. Ըսկհանուր գրականութեան պապութիւն.
 34) Բայրոն. Կաբէն և Մանֆրեդ:

Մնացած աշխատութիւնների մասին դեռ վերջնական
կարգագրութիւն չէ եղած, և նրանց ընթացք տալը Մասնս-
ժողովի հոգսերից մէջն է:

Տասը մանկական պատկերազարդ գրքոյները, որ որոշուած
էր հրատարակել անցեալ 1895 թւին, այս տարուայ ընթաց-
քում յանձնուեցան Մասնաժողովի երկու անդամներին, որ թարգ-
մանեն, խմբագրեն և պատրաստեն տպագրութեան համար:
Գրանցից արդէն լոյս են տեսել 3 գրքոյկ. մնացածները լոյս
կտեսնեն 1897 թւի ընթացքում:

Ի նկատ առնելով որ Յ. Պարոնեանի «Ազգային ջօջերը»
արդէն սպառուած են՝ Մասնաժողովը որոշեց հրատարակել նոր
տպագրութեամբ կցելով նրան և Գր. Արձրունու կենսագրու-
թիւնը, որ ընկերութիւնից անկախ պատճառներով բաց էր
թողնուած նախորդ հրատարակութեան մէջ:

Անցեալ 1895 թուի տեղեկագրի մէջ հրատարակուած էր
Մասնաժողովի հետեւալ որոշումը. «Գրքերի լեզուն ուղղելու
գործը թեթև աշխատանք պահանջող դէպքերում՝ թողնել գե-
կուցողների և սրբագրիչի վրայ, իսկ այն դէպքերում, երբ
գրուածքը պահանջում է աւելի լուրջ խմբագրական աշխա-
տանք՝ Մասնաժողովը ամեն անդամ առանձին որոշում է, թէ
ում յանձնել ուղղելու: Վարձարարութիւնը այս դէպքում լի-

Նում է ի հաշիւ հեղինակի կամ թարգմանչի։ 1896 թւին
Մասնաժողովը բարեփոխեց այդ որոշումը այսպէս (արձ. № 37,
դեկտ. 22-ից)։ «Այն գրուածքների համար, որոնք ընդունվում
են, բաց կարիք ունեն ուղղելու, նշանակել վարձադրութիւնը
պակաս, իսկ ուղղելու և խմբագրելու համարել Խմբ։ Մասնա-
ժողովի պարտականութիւնը, որի համար վարձադրութիւնից
ոչ մի գումար հանել չպէտք է։ Իսկ եթէ գրուածքը ներկայա-
ցնում է շատ թերութիւններ, այդ դէպքում պէտք է մերժել։
Այս առիթով Մասնաժողովը աւելորդ չէ համարում յաշա-
նել, որ գրեթէ բոլոր ներկայացուած աշխատութիւնները
ունին լեզուի պակասութիւններ, որոնց ուղղելու Մասնաժո-
ղովի անդամներից բաւական ժամանակ է խլել։

Հայոց մեջազրի վեհապետ Յ. Հ. Կարմիր ուղիւմ է
զան լեզուային պահանջանք պատճենահանում մէրկա-
տոքառակի առջնութեան գր՝ Ա. Ալեքս. Խոյքը վեհապետային
գր բայց նոցնեամասու սխալն սկսվել է առջնութեան մէջ
հիմք առջնութեանը ուղարկուած առջնութեան ըստ մասնակի առողջութեանը առաջնութեանը ուղարկուած առջնութեանը

զը ծառադպնակաց Հեթ պերաբերամ Յուն 1881 յանը
այլօք և մարդ դժգութ մասնաւու քայլուին Ս
ի յարբու Եալուց քայլու առջնութեան մէջն յնոր
ովք մասնաւու մասնաւ քայլու գիշերացու և մի մարտու-
ածու մասնաւու ջայու մինչ և կառաւու պահուուր
ովք և նայուու միմասնու նարօւ մնան յիրսին և զան
ովք նոցիւ ուղարկուած ուղարկուած ուղարկուած ուղար-

ոն զամանակու պահուած մատակարարութիւնը մատիւ ուղա-
րկու և առաջ պահուած ուղարկու քայլու պահապարփառը այ ցիր
մատակարութիւնը առանձ ուղարկու օւագաղաւու առանձ ուղար-
կու ուղարկու սակաւու ուղարկու առանձ ուղարկու ուղար-

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1895 թ. ԱՊՐԻԼԻ 30-ի ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ Ս Ա
ԺՈՂՈՎ

1895 թ. ապրիլի 30-ին Թիֆլիզի քաղաքակին Դումայի
գահինում տեղի ունեցաւ Թիֆլիսի Հայոց Հրատարակչական
Ընկերութեան Ընդհանուր Ժողովը։ Ներկայ էին Ժողովին
44 լիկական անդամներ։ Վարչութեան Պ. Նախագահը բանա-
լով նիստը երեկոյեան ժամի 8 և կէսին, առաջարկեց Ընկերու-
թեան կանսնագրութեան համաձայն ընտրել ընդհանուր ժո-
ղովի նախագահ։ Առաջարկուեցին Պ.Պ. բժիշկ Բ. Նաւասար-
ե Գ. Միրզոյեան։ Պ. Բ. Նաւասարդեանը նախապէս հրաժար-
ուեց քուեարկուելուց։ Ընտրուեց պ. Գաբրիէլ Միրզոյեանը։
Ապա կարգացուեց անցեալ տարուայ (94 թ. 26-ին մարտի)
Ընդհանուր Ժողովի արձանագրութիւնը, որ և հաստատու-
եց Ընդհանուր Ժողովի կողմից առանց որևէ է փոփոխութեանց։
Անուհետեւ կարգացուեց Ընկերութեան 94 թվի տեղեկագիրը։
Պ. Բ. Նաւասարդեան ցանկութիւն յայտնեց, որ Պետ-
րոս Շանշեանի գումարի մասին պարբերաբար յայտարարուի
լրագիրներում ի գիտութիւն հասարակութեան։ Վարչութեան
պ. Նախագահը յայտնեց, որ այդ առաջարկութիւնը Վար-
չութիւնը ի նկատի կ'ունենայ:

Պ. Նիրվանզադէն յայտնեց այն կարծիքը, որ լաւ կը
լինէր ալսուհետեւ Խմբագրական Մասնաժողովի տեղեկագրում
մերժուած աշխատութիւնների հեղինակների անունները չմտց-
նել, որովհետեւ մտցնելով այդպիսինների անունները, վիրա-
ւորում են աշխատասիրողն ինքնասիրութիւնը և շատերը կա-
րող են այլևս չներկայացնել իրենց աշխատութիւնները ի

քնութիւն Խմբագրական Մասնաժողովի: Ընդհանուր Ժողովը պ. Շիրվանզադէի այդ կարծիքը իրաւացի գտաւ և որոշեց՝ ալսուհետև մերժուած աշխատութիւնների հեղինակների անունները չտպագրել տեղեկագրում, տպագրելով միայն մերժուած աշխատութիւնների վերնագրերը:

Պ. Ա. Լիսիցեան յայտնեց այն կարծիքը, որ Խմբագրական Մասնաժողովը իւրաքանչիւր գիրք տպագրելիս, գրքին կցէր մի փոքրիկ յառաջաբան, յայտնելու թէ ինչու համար և ինչ օգուտներ աչքի առաջ ունենալով ձեռնարկել է այս կամ այն գրքի տպագրութեանը Խմբագրական Մասնաժողովը: Ընդհանուր Ժողովը պ. Լիսիցեանի այդ կարծիքը աւելորդ գտնելով մերժեց ձախների առաւելութեամբ:

Կարգացուեց 1894 թ. Հաշիւը և նախահաշիւը, որոնք հաստատուեցին Ընդհանուր Ժողովի կողմից:

Պ. Լոնկեիչը առաջարկեց յատկացնել տարեկան մի որոշ գումար ժողովրդական գրքերի հրատարակութեան համար. այդ կարծիքին միացաւ և պ. Խ. Մալումեանը, և յատկացնելիք գումարի իրեւ մինիմում առաջարկուեց 500 լրտ. տարեկան:

Ընդհանուր Ժողովը որոշեց՝ չյատկացնել որոշ գումար ժողովրդական գրքերի հրատարակութեան համար:

Պ. Լիսիցեան առաջարկեց պակասեցնել Ընկերութեան հրատարակած այնպիսի գրքերի գինը, որոնք պահեստում մնում են և չեն ծախտում:

Ընդհանուր Ժողովը որոշեց այդ հարցը թողնելու Վարչութեանը:

Պ. Լիսիցեան առաջարկեց յատկացնել որոշ գումար մրցանակի համար.

Ընդհանուր Ժողովը մերժեց այդ առաջարկութիւնը: Բօլոր վերոյիշեալ որոշումները կայացան բաց քուեալ կութեամբ:

Այնուհետև կատարուեցին ընտրութիւնները գաղտնի քուեալ կութեամբ և ընտրուեցին հետեւալ անձինք.

1) Վարչութեան նախագահ՝ պ. Ալեքսանդր Քալանթար (27 սպիտակ և 7 սև):

2) Փոխ-նախագահ՝ պ. Պետրոս Ալիբեգեան (27 սպիտակ և ուժ սև):

3) Վարչութեան անդամ՝ Իշխանուհի Մարիամ Թումանեան (33 սպիտակ և 1 սև):

4) Անդամ-Գրասլահ՝ պ. Գրիգոր Խանդամիլեան (29 սպիտակ և 4 սև):

Խմբագրական Մասնաժողովի անդամներ՝

1) Յովհաննէս Գիւլնազարեան (26 սպիտակ և 7 սև):

2) Գաբրիէլ Միքոլուեան (32 սպիտակ և 3 սև):

3) Վալերիան Լունկելիչ (28 սպիտակ և 5 սև):

Ընդհանուր Ժողովի կողմից յայտնուեց շնորհակալութիւն Վարչութեան և Խմբագրական Մասնաժողովի հեռացած անդամներին:

Ժողովը վակուեց գիշերուալ ժամի 12-ից անց 40 րոպէ:

Ընդհանուր Ժողով. Նախագահ՝ Դարրիէլ Միլգոյեանց

առջնորդ Ա Անդրյանց-Դիջ (Ձ)

Անդրանիկ Անդրյանց Ձ Տ

Նայի Ա Անդրյանց Ձ Ա

Վահագ Ա Պ Անդրյանց Ա Ձ

Անդրյանց Ա Անդրյանց Ա Ձ

Անդրյանց Ա Անդրյանց Ա Ձ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ 1896 ԹՈՒԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿԸ	
ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ (Տ)	
Ազուլիս	1 Գաւթեան Աւետիս Ա.
Ազա	2 Տէր-Յակոբեան Կար. Քահ.
Այէսանդրովու	3 Տէր-Պողոսեան օր. Սանդուխտ
Ախալքալաք	4 Առվանեան Զարմալը
Աղոտաֆա	5 Առաքելեան Ս.րամ
Աստրախան	6 Մկրտումեան Գէորգ Քահ.
Արմափիր	7 Նալբանդեան Վահատանդ.
Արմեանկիլ-Բազար	8 Նահապետեան Վաղարշակ
Բազու	9 Գաւթեան Յովհաննէս
Բաթում	10 Հախումեան օր. Մարիամ
Գանձակ	11 Ղուկասեան օր. Մարիամ
Յօրիս	12 Վաչեան Աստուածատուր
Դերենդ	13 Սուքոյեան Պետրոս
Եկատերինոդար	14 Սոեփանեան Լեռն
Երևան	15 Մելիք-Փարսադանեան Եսայի
Թէհրան	16 Տէր-Գրիգորեան Մատթէոս
Խելատերինոդար	17 Ղազարեան Կոստանդին
Խանքենդի	18 Շապովալեան Ս.րամ
Ղալար	19 Մ.միքանեան Լեռն
Մեղրի	20 Հախումեան Սիմէօն
Մոսկվա	21 Մասէհեան Յովհաննէս-խան
Նոր-Բայազէթ	22 Գաւթեան Սամսօն
Նոր-Նախիջևան	23 Եագորեան Յովհաննէս
Նուլիս	24 Վաչեան Աւետիս
Նօվօրոսսիլյակ	25 Միանսարեան օր. Մարիամ
Շամախի	26 Մուրադեան բժ. Մինաս
	27 Բունիաթեան Խաչատուր
	28 Սմբատեան Ստեփան
	29 Մակերտօնեան օր Հեղինէ
	30 Տէր-Յովհաննիսեան Ա.
	31 Մարգիսեէգեան Սմբատ

Շուշի	32 Կոլուխանեան օր. Մարիամ
Պետիգորսկ	33 Խզբաշեան Մովսէս
Պետերբուրգ	34 Տէր-Յովհաննիսեան Գրիգոր
Ռէշտ	35 Ա.հարոնեան Դէորդ
Վաղարշապատ	36 Զաւրեան Յովհաննէս
Օդեսա	37 Յովհէփեան Աղէքսանդր
	38 Օհանջանեան Աւետիս
	39 Մուրադեան Միքայէլ
	Մ Շ Տ Ա Կ Ա Ն Ա Ն Դ Ա Մ Ն Ե Ռ
	(Հիմնարկութեան օրից)
Աղամեան	1 Աղամեան Յովհաննէս (Բագու)
	2 Ալիբէգեան տիկ. Խունէ (Թիֆլիս)
	3 Ալիբէգեան Պետրոս »
	4 Առաքելեան տիկ. Սօֆիա »
	5 Արամեան Միքայէլ (Բագու)
	6 Թօլուխանեան Մարկոս (Թիֆլիս)
	7 Եարալեան Գրիգոր »
	8 Թամամշեան Միքայէլ »
	9 Ֆամհարեան Խաչակ (Մօսկվա)
	10 Լալալեան Աղէքսանդր (Բագու)
	11 Խանդամիրեան Գրիգոր (Թիֆլիս)
	12 Խաչատրեան Տիգրան (Բագու)
	13 Ծովիանեան Սրշակ »
	14 Կարապետեան Մկրտիչ (Թիֆլիս)
	15 Կոլմանեան Աստուածատուր (Բագու)
	16 Հախումեան Միքայէլ (Վ.ըշնիկ-Վոլոչիկ)
	17 Ղուկասեան Աւետիք (Թիֆլիս)
	18 Ղուկասեան տիկ. Եւգինէ (Բագու)
	19 Մանուէլեան Ստեփան (Թիֆլիս)
	20 Մելիք-Ազարեան Աղէքսանդր (Թիֆլիս)
	21 Միլեան Սրշակ (Թիֆլիս)
	22 Եահազիկ Մմբատ (Մօսկվա)
	23 Մարաշ-Գուրգէնեան Գրիգոր (Թիֆլիս)
	24 Մալթիկեան (Նոր-Նախիջևեան)
	25 Մարգսեան տիկ. Եղիսաբէթ (Բագու)

- 26 Սվեճնիկեան Լազար (**Պետիկորսկ**)
 27 Տէր-Աստուծատրեան Դ. (**Թիֆլիս**)
 28 Տէր-Խաչատրեան Եղիշ «

Ի Ս Կ Ա Կ Ա Ն Ա Ն Դ Ա Մ Ն Ե Ր

- Թոլուխանեան Բօղդան
 Դոլուխանեան Պօղոս
 Դովլաթեան Յարեան քժ. Արիստ.
 Ենթամեան Ֆըիկոր
 Ա. Օքուչի
 Ենթամեան Ներսէս
 Ենթամեան Յարիա
 Ենթամեան Յովհաննէս
 Եղաբարեան Գրիգոր
 Եղամալեան քժ. Եփրեմ
 Եղամիրզեան Յովհաննէս
 Ա. Ս. Ս. Հ.
 Եմիրխանեան Յովհէփ
 Անանեան Աղէքսանդր
 Առաքելեան Համբարձում
 Ասլամազեան Աղէքսանդր
 Արասիանեան Աւետիք
 Արգումանեան Խոսրով
 Արծրունի բժ. Վահան
 Արդութեան իշխ. օ. Սօփ.
 Ա. Ս. Ս. Ա. Ա.
 Ա. Ս. Ա. Ա. Ա. Ա.
 Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա.

- Հախումեան Սիմէօն
 Հախումեան Յարութիւն
 Հասրաթեան Սոզոմոն
 Հէջուբեան Կոստանդին
 Հալումեան Ստեփան
 Հորդանեան Դաւիթ
 Հուլիշանեան օր. Նունէ
 Ժաղարբէգեան Յակոբ
 Մալխասեան Ստեփան
 Մալումեան Խաչտուր
 Մալումեան օր. Մարիամ
 Մանուէլեան Լևոն
 Մարկոսեան օր. Նեղինէ
 Մարտիրոսեան Յովհան. ք.
 Մեասնիկեան Գրիգոր
 Մելիք-Ազամեան Լևոն
 Մելիք-Ազամեան Աղասի
 Մելիք-Բախտամեան Յակ.
 Մելիք-Բեղլարեան Յօվսէփ
 Մելիք-Մարութեան
 Մելքոնեան Պետրոս
 Մուկեան տիկ. Վառվառէ
 Միքիմանեան Աղէքսանդր
 Միրզոյեան Գաբրիէլ
 Մովսիսեան Մարգար
 Մովսիսեան Աղէքսանդր
 Մոերեան Մօվսէս
 Յարութիւնեան Աբգար
 Յարութիւնեան Սամսօն
 Յովհանջանեան Գրիստոփ.
 Յազարեան Տիգրան
 Յաւասարեան բժ. Բագր.
 Եադինեան Գէորգ
 Եահիկեան Աղէքսանդր
 Եահամեան Դաւիթ
 Եուլիմեան օր. Սօփ.
 Եահումեան Գէպրդ
 Զմշկեան Մակար
- Պոոշեան Պերճանոյլ
 Պէտրոսեան Պէտրոս
 Ռօտինեան Աղէքսանդր
 Ռօտինեան Տիգրան
 Սահակեան օր. Դարիա
 Սահակեան Վարդան
 Սամարչեան Նվազալոս
 Սարուխանեան Առաքել
 Սարաջ-Գուրգէնեան Բագ.
 Սաքոյեան Կարապետ
 Սեբեքրեակեան Աղէքս.
 Ռողալեան օր. Նունէ
 Սուլխանեան Ստեփան
 Սուրէնեան Գէորգ արքեպ.
 Սունդիկերեան Յովհան.
 Ստեփանեան բժ. Կարապ.
 Ստեփանեան Յովհաննէս
 Վարդանեան Մարտիրոս
 Վարդանեան Գրիգոր
 Վարդանեան Եգոր
 Վարդաղարեան Փիլիպպոս
 Վարդապետեան Աւետիք
 Վարձիգուլեան Յակոբ
 Տէր-Աստուրեան Գէորգ
 Տէր-Գրիգորեան Արշակ
 Տէր-Ղեօնդեան Արշաւրիք
 Տէր-Ղևոնդեան Գրիգոր
 Տէրեան Եւգենիսս
 Տէր-Յակոբեան տ. Էվէլ.
 Տէր-Նիկոլոսեան Գրիգոր
 Տէր-Պետրոսեան Գրիգոր
 Տէր-Պետրոսեան Յարգար
 Տէր-Սակոբեան Յովհան.
 Տէր-Սարգսեան Յավոհան.
 Տէր-Տիգրանեան Սամալիա
 Գանեան Մարգար
 Քալանթարեան Աղէքսանդր

8էլտէրեան
Բատնէր Աղէքսանդր
Քալանթար Գրիգոր
93 Քօչարեան Հայրապետ
Բաթում Բաթում
Ծառուրեան Արշակ
2 Խօջամիրեան Աւետիք

Բէլզրադ

1 Սմիրնովա տիկ. Մարիամ

Գանձակ

Լիոնիեան Յակոբ

Նաբաթեան Մարտիրոս

3 Մելիք. Բէգլարեան Յովհ.

Գեորգիաքլու (զիոն)

1 Տէր-Գէորգեան Միքայէլ

Գօրիի

Ղարաղազարեան Սրապ.

Մել-Բարխուսգարեան Ալ.

Միրումեան Գալուստ

Միքայէլեան Սիմէօն

Մովսիսեան Առաքել

7 Օքէլեան Աամսօն

Դերքիմի

Ապրեսեան Յարութիւն

Բաղդասարեան Յովսէփ

Գաւթեան Գինոս
Ղազարեան Կոստանդին
Միրզուեան Յովակիմ
Յովակիմեան տ. Մարիամ
Յովհաննիսեան օր. Եւա
Պատօվեան Ղևոնդ
9 Մտեփանեան Աղէքսանդր

Եկատերինոդար

Զաքարիեան Գէորգ քահ.
Թորոսեան Գաբրիէլ
Թոփալեան Խաչատուր
Լուսիկեան տ. Տիրուհի
Խաչաբէգեան Խաչատուր
Խապանբաղեան Կարապ.
Խարակիլեան Սարգիս
Մամիկոնեան Աւետիք
Մելիք-Գաւթեան Յովհ.
Եապօվալեան Արամ
Եապօվալեան Միքայէլ
Եիլինիեան Յովհաննիս
Չերազեան Բաղդասար
Չոլախեան Յարութիւն
15 Քաժենիկեան Մովսէս

Երեւան

Ալյեան Սրմենակ
Աղամիրզեան Աւետիք
Ամատունի Սահակ վարդ.
Ամիրխանեան Լևոն
Ամիրխանեան օր. Նատալ.
Ահարոնեան Գէդէօն
Անդրէասեան տ. Վարդուհի
Անտոնեան Գէորգ
Աստուածատրեան Հայր.
Աւետիսեան Սարգիս

Աֆրիկեան Առաքել
Աֆրիկեան Կարապետ
Եղիազարեան Բարսեղ
Եղիազարեան Վասիլ
Խանաղատեան Գէորգ
Կամստրական Կարապետ
Ղազարեան տ. Թէրէզա
Ղազարեան Սիսակ
Ղորղանեան Յովհաննէս
Մելիք-Ղամալեան Աղէք.
Մել-Ղամալեան տ. Մարլ.
Մելիքեան Յովհաննիս
Յովհաննիսեան Մարիամ
Յովհաննիսեան Բիգրամ
Պապաջանեան Արտէմ
Զալալեան Ռուբէն
Զանիքէգեան Աւետիս
Սողոմոնեան տ. Վիրգինէ
Տէր-Խաչատրեան Գրիգոր
Տէր-Մարտիրոսեան Սիր.
Տէր-Յովսէփեան տ. Եղ.
Տիգրանեան բժ. Լևոն.
34 Տիգրանեան Մտեփան
Հնգելի

1 Պարոնեան Միքայէլ

Թաւրի իջ

1 Բժշկեան Վահան

Լահօժոկայա

1 Մկրտչեան Մկրտիչ

Կարս

Ամիրեան Խաչատուր

Ապրեսեան Արէլ
Բաղդասարեան Ատրպիս
Յովհաննիսեան Արշակ
Յովսէփեան Աստուածատ.
6 Տէր Յարութիւնեան Աղէք.

Եռկանդ

1 Քօչարեան Բէգլար

Հաջամէջ

1 Պատօվեան Կոստանդին

Հին-Սալիիջեւան

Նազարեան Պօղոս

2 Օհանեան Առաքել

Հայր

Աժաբէգեան Մարգար
Ալքասանեան Աթանաս
Օղաբալեան Կարապետ
Օղաջանեան Գրիգոր
Բալասանեան Օհան
Դանիէլեան Մարտիրոս
Եագորեան Յովհաննէս
Եղիազարեան Բէգլար
Էսէնցարեան Գէորգ
Մաժինեան տ. Նողակտ
Մանուկեան Վարդան
Մկրտչեան Գէորգ քահ.
Մոլթանեան Մկրտիչ
Մուրագեան Մեսրոպ
Սաղբանդեան Վարդան
Սողոմոնեան Մտեփան
Սվէնիկեան Մինսաս
18 Տէր-Կարապետեան Լևոն

Միեսէրեան Յովակիմ	Վարշաւա
Նալամեան տ. Մարիամ	
Սէֆերեան տիկ. Մարիամ	1 Եարզուլեան Թովմաս
Սուքիասեան Գէորգ	
Տէր-Յովհաննիսեան տ. Հ.	Ռիգա
11 Քիւրքչեան օր. Մարիամ	
	1 Վաչեան Աղարիս
Պետերբուրգ	
Զաւրեան Յովհաննէս	Փօթի
Զ. Յ.	
Զաւրեան բժ. Յակով	1 Հաստն-Զալալեան Յովհ.
Զ. Յ.	
5 Մարը Նիկողայոս պրօՓ.	Օղեսսա
Մալմաստ	Ալէատճեան Օնիկ
1 Մահտ.-Ղազարեան Գրիգ.	Աստուածատրեան Մ.
Սմօլենսկ	Արդութեան իշխ. Բօրիս
1 Կիրէլեան Աղէքսանդր	Աւագեան Մ.
Մտավորպոլ	Զոհրաբեան Ե.
1 Եազոյեան Կարապետ ք.	Մել.-Բաբաջանեան Լևոն
	Մուբագեան Միքայէլ
	Պալլիսեան Մտեփան
	9 Տէր-Միքայէլեան Տ.

Ընդամենը. . 514 անդամ.

ՆԱԽԱՏԱԾԻՒ 1897 ԹՈՒԻ ՀԱՄԱՐ

Ո Ռ Ի Տ Ք

Սնուցորդ առ. 1-ի լունսուարի 1897 թուի	1173	ր.	14	կ.
Անդամակներից	3100	»		
Գրքերի վաճառումից	2000	»		
Վրեկոլթներից	500	»		
Նույիներից	400	»		
<hr/>				
Հնդամենը	7173	ր.	14	*)

Ե Ր Ա Խ Ք

Գոյքի ապահովութեան	81	ր.	30	կ.
Գրասենեակի	420	»	—	»
Գրասենեակի ծառալողներին	600	»	—	»
Փոստի և այլ գիւանական ծախքեր	800	»	—	»
Գրքերի տալագրութեան համար	5271	»	84	»
<hr/>				
Հնդամենը	7173	ր.	14	կ.

*) Մուշքը աւելացած դէմքում ծախսում է գրքերի ապահովութեան վերաբ

ԷՆԳՀԱՆՈՒԹ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՐՄՊԱԽՆՔՆԵՐԸ

(22 մարտի 1896)

- 1, 1896 թուի մարտի 17-ի Ընդհանուր ժողովի արձանագրութեան ընթերցումը:
- 2, Վարչութեան և Խմբագրական Մասնաժողովի գործունէութեան տեղեկագրի ընթերցումը:
- 3, 1896 թուի դրամական հաշուի ընթերցումը:
- 4, Հեղինակներին վարձատրութեան և գրական մրցանակաբաշխութեան մասին գեկուցում:
- 5, 1897 թուի համար կազմած նախահաշուի քննութիւնը և հաստատութիւնը:
- 6, Պաշտօնատար անձերի ընտրութիւնը:

Ա. Վարչութեան¹⁾ նախագահի
Փոխ-նախագահի
Մի անդամի
Գրապահի

Բ. Խմբագրական Մասնաժողովի²⁾ երեք անդամի

¹⁾ Վարչութիւնից դուրս են դալիս Ա. Քալանթար, Պ. Ալբրեգեան, իշխ. Ա. Թումանեան և Գ. Խանդամիրեան:

²⁾ Խմբ. Մասնաժողովից դուրս են դալիս Ա. Բարախանեան, Ա. Լունկելիչ, Յ. Քոչարեան:

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0083206

